

2011-02-21

Vita certifikat lyfts ofta fram som ett styrmedel som är marknadsbaserat, det innebär en plikt på energiföretag att uppnå en energieffektiviseringskvot där överskottet kan handlas mellan energiföretag. Hur fungerar egentligen ett system med vita certifikat? Finns det inga baksidor? Vilka är alternativen?

Nej till vita certifikat

Varför diskuteras vita certifikat nu?

Vita certifikat är ett tänkt styrmedel som ålägger energileverantörerna att energieffektivisera en viss årlig kvot av sina kunders energianvändning. Kvoten omsätts till ett antal så kallade vita certifikat. Energiföretagen måste kunna visa att man uppfyllt sin kvot. De som inte klarat sin kvot, måste köpa vita certifikat av de energibolag som överträffat sin kvot – eller betala en straffavgift. På så vis sägs det att de vita certifikaten får ett pris.

För att enkelt beräkna kvoten följs en fast åtgärdslista som anger värdet på varje åtgärd. Åtgärderna hos vissa kunder finansieras därmed av hela kundkollektivet till exempel genom elnätsavgiften. Givetvis finns det varianter på detta och ett system kan tänkas inrättas utan en handelskomponent.

Inför EU-kommissionens översyn av den europeiska handlingsplanen för energieffektivisering lyfts vita certifikat fram som ett nytt och spännande styrmedel. Erfarenheterna från länder som testat liknande system varierar. Den vanligaste åtgärden har varit utdelning av lågenergilampor.

Energimyndigheten har nyligen avrått regeringen från att införa ett system med vita certifikat i Sverige av flera skäl. Det viktigaste är dock att vita certifikat avviker från syftet med energieffektiviseringspolitiken – nämligen att åtgärda marknadsmisslyckanden.

Svensk Energi poängterar:

- Vita certifikat kan leda till dyr energieffektivisering. Risken är nämligen att effektiviseringsåtgärder görs enligt fastställd lista för att få certifikat – inte där det är mest ekonomiskt motiverat.
- Vissa kunders energieffektivisering betalas av hela kundkollektivet. Det medför en omfördelning av välfärd mellan kunder – men

administrerad av energiföretag. Fördelningspolitik ska inte energiföretagen ägna sig åt.

- Hanteringen av vita certifikat innebär en extra kostnad per åtgärd som måste räknas in i kostnaden för systemet. Kostnaden plus moms läggs på kundkollektivet. Det leder till högre kostnader per åtgärd för mindre företag. Stora aktörer kan utnyttja skalfördelar.
- Kunderna kan spara pengar genom energieffektivisering. Inrikta politiken på att undanröja kunskapsbrister.
- Energiföretagen är redan verksamma på marknaden för energitjänster och de kan göra mer. Här utvecklas en marknad för energieffektivisering som är marknadsstyrd utan påverkan av konstgjorda certifikat.

Vad krävs?

Undanröj rådande oklarheter i kommunallagen och konkurrenslagen så att kommunalt ägda energiföretag kan agera på marknaden på lika villkor som alla andra företag.

De har goda kunskaper om sina kunders energianvändning och kan skräddarsy energitjänster. Samhällsnyttiga affärsmodeller går annars förlorade. Svensk Energi menar att varje medlemsland i EU måste få bestämma huruvida vita certifikat passar den nationella marknaden eller inte.

Vill du veta mer?

Mer information på vår hemsida, www.svenskenergi.se

Kontakta Henrik Wingfors, ansvarig för energieffektivisering på Svensk Energi, henrik.wingfors@svenskenergi.se

